चतुर्षु राजवंशेषु सम्भूताः कुलवर्द्धनाः । मातामहं महाप्राज्ञं दिवमारोपयन्ति ते । ४०९५

॥ राजान ऊचुः ॥ राजधर्म्मगुणोपेताः सर्व्वधर्म्मगुणान्विताः । दौहित्रास्ते वयं राजन् दिवमारोह पार्थिव ।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगद्यानर्व्वणि ययातिस्वर्गारोहणे एकविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२१ ॥

॥ नारद उवाच ॥ सद्भिरारोपितः स्वर्गं पार्थिवैर्भूरिदक्षिणैः । अभ्यनुज्ञाय दौहित्रान् ययातिर्दिवमास्थितः ।

अभिवृष्टश्च वर्षेण नानापुष्पसुगन्धिना । परिष्वक्तश्च पुण्येन वायुना पुण्यगन्धिना ।

अचलं स्थानमासाद्य दौहित्रफलनिर्ज्जितं । कर्म्मभिः स्वैरुपचितो जज्वाल परया श्रिया ।

उपगीतोपनृत्तश्च गन्धर्व्वाप्सरसां गणैः । प्रीत्या प्रतिगृहीतश्च स्वर्गे दुन्दुभिनिस्वनैः । ४१००

अभिष्टुतश्च विविधैर्देवराजर्षिचारणैः । अर्चितश्चोत्तमार्घ्येण दैवतैरभिनन्दितः ।

प्राप्तः स्वर्गफलञ्चैव तमुवाच पितामहः । निर्वृतं शान्तमनसं वचोभिस्तर्पयन्निव ।

चतुष्पादस्त्वया धर्म्मश्चितो लोकेन कर्म्मणा । अक्षयस्तव लोकोऽयं कीर्त्तिश्चैवाक्षया दिवि ।

पुनस्त्वयैव राजर्षे सुकृतेन विघातितं । आवृतं तमसा चेतः सर्व्वेषां स्वर्गवासिनां ।

येन त्वां नाभिजानन्ति ततोऽज्ञातोऽसि पातितः । प्रीत्यैव चासि दौहित्रैस्तारितस्त्वमिहागतः । ४१०५

स्थानञ्च प्रतिपन्नोऽसि कर्म्मणा स्वेन निर्ज्जितं । अचलं शाश्वतं पुण्यमुत्तमं ध्रुवमव्ययं ।

॥ ययातिरुवाच ॥ भगवन् संशयो मेऽस्ति कश्चित्तं छेत्तुमर्हसि । न त्वन्यमहमर्हामि प्रष्टुं लोकपितामह ।

बहुवर्षसहस्रान्तं प्रजापालनवर्द्धितं । अनेकक्रतुदानौघैरर्ज्जितं मे महत्फलं ।

कथं तदल्पकालेन क्षीणं येनास्मि पातितः । भगवन् वेत्थ लोकांश्च शाश्वतान् मम निर्ज्जितान् ।

कथं नु मम तत् सर्व्वं विप्रनष्टं महाद्युते । ४११०

॥ पितामह उवाच ॥ बहुवर्षसहस्रान्तं प्रजापालनवर्द्धितं । अनेकक्रतुदानौघैर्यत्त्वयोपार्ज्जितं फलं

तदनेनैव दोषेण क्षीणं येनासि पातितः । अभिमानेन राजेन्द्र धिक्कृतः स्वर्गवासिभिः ।

नायं मानेन राजर्षे न बलेन न हिंसया । न शाठ्येन न मायाभिर्लोको भवति शाश्वतः ।

नावमान्यास्त्वया राजन्नधमोत्कृष्टमध्यमाः । न हि मानप्रदग्धानां कश्चिदस्ति समः क्वचित् ।

पतनारोहणमिदं कथयिष्यन्ति ये नराः । विषमाण्यपि ते प्राप्तास्तरिष्यन्ति न संशयः । ४११५

॥ नारद उवाच ॥ एष दोषोऽभिमानेन पुरा प्राप्तो ययातिना । निर्व्वन्धताऽतिमात्रञ्च माधवेन महीपते ।

श्रोतव्यं हितकामानां सुहृदां हितमिच्छता । न कर्त्तव्यो हि निर्व्वन्धो निर्व्वन्धो हि क्षयोदयः ।

तस्मात्त्वमपि गान्धारे मानं क्रोधञ्च वर्ज्जय । सन्धत्स्व पाण्डवैर्वीर संरम्भं त्यज पार्थिव ।

ददाति यत् पार्थिव यत् करोति यद्वा तपस्तप्यति यज्जुहोति । न तस्य नाशोऽस्ति न चापकर्षो नान्यस्तदश्नाति स एव कर्त्ता ।

इदं महाख्यानमनुत्तमं हितं बहुश्रुतानां गतरोषरागिणां । समीक्ष्य लोके बहुधा प्रधारितं त्रिवर्गदृष्टिः पृथिवी मुपाश्नुते । ४१२०

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि भगवद्यानपर्व्वणि ययातिस्वर्गारोहणे द्वाविंशत्यधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२२ ॥